

Hieronder het schriftelijk vraaggesprek vanuit Natuurwerkgroep De Eerdsebergen, dat Fia Fiers eind 2023 had met Ruud Mes van Rijkswaterstaat over de werkzaamheden van Rijkswaterstaat aan de A50 talud van Boterpad tot Duits Lijntje.

Het blijkt dat hier maatregelen worden genomen omdat dassen deze talud die grotendeels bestaat uit voormalige “vervuilde” grond, doorgraven.

Fia: Waarom moesten de dassen verhuizen??

Ruud: Het talud van de A50 bij Veghel is een IBC-locatie waar vervuilde grond ‘ingepakt’ is met folie. Uit een nader onderzoek naar de dassen is gebleken dat in het talud een actieve dassenburcht aanwezig is met een functie als kraamburcht. Deze dassen hebben vermoedelijk door de folie heen gegraven en brengen met hun graafwerkzaamheden de vervuilde grond naar de oppervlakte. Als dit nog niet gebeurd is zal dit op termijn kunnen optreden. Dit is uiteraard niet wenselijk, de das kan hieronder lijden en de vervuilde grond wordt wederom aan de oppervlakte gebracht. Dassen kunnen grote hoeveelheden zand/grond verplaatsen wat naar buiten wordt gebracht. Daar zal het onder invloed van weer en wind onder andere weglopen in aanwezige watergangen waardoor kwetsbare systemen worden blootgesteld aan gevaarlijke stoffen. Daarom moet de huidige dassenburcht worden verplaatst naar een andere locatie.

Hoe gaat dat in zijn werk?

Ruud: Voor de verplaatsing van de dassen is een ecologisch bureau ingezet met ervaring in het verplaatsen van de dassen. Allereerst is de huidige situatie in kaart gebracht en een mitigatieplan opgesteld. Vervolgens is de locatie van een nieuw te bouwen dassenburcht bepaald samen met de gemeente. Een nieuwe burchtlocatie (kunstburcht) kan worden aangelegd door de realisatie van een terp van geschikt zand met een kunstburcht. De nieuwe locatie zal aantrekkelijk zijn voor de dassen omdat de terp naast het talud van de A50 het enige hoge zandlichaam zal zijn nabij de huidige burcht. Dit heeft de voorkeur van de dassen, doordat dit hen zekerheid geeft dat deze voldoende hoogte heeft boven het hoogste grondwaterniveau. Dit biedt de dassen voldoende ruimte om een altijd droge kraamburcht aan te leggen. Doordat de kunstburcht juist beschut ligt en het grootste deel van het talud van de A50 niet is de kans op acceptatie door de dassen groter. Na afronding van de aanleg van de kunstburcht is het zaak de dassen zich naar de nieuwe kunstburcht te laten verplaatsen op een zodanige manier dat de dieren hier zo min mogelijk stress van ondervinden. Er dient een gewenningsperiode aanwezig te zijn waarin beide burchtlocaties aanwezig zijn. Als bij onderzoek blijkt dat de kunstburcht in gebruik is genomen en de functies van de huidige hoofdburcht geheel kan overnemen, dan kan in overleg met een dassendeskundige gestart worden met het ontmoedigen van de dassen op de bestaande burcht. Het verplaatsen van de dassen gebeurt bij voorkeur passief door de dieren langzaam te dwingen de huidige burcht te verlaten. Een geschikte methode daarbij is het plaatsen van dassenraster om het huidige begroeide perceel waarin de huidige burcht gelegen is. In dit raster moeten uittreedpoorten komen. Dit zijn poortjes waardoor de dassen in en uit het raster kunnen lopen. Na verloop van tijd kunnen de uittreedpoorten op een stand gezet worden waarin de dassen alleen nog het raster uit kunnen en niet meer terug kunnen keren naar de oorspronkelijke burcht.

Hoe is het nou met de dassen?

Ruud: De dassen zijn nog aanwezig in de oorspronkelijke burcht. Na augustus 2024 zal verder worden gestart met de verplaatsing.

Worden ze nog gemonitord?

Ruud: Conform het mitigatieplan worden de oorspronkelijke burcht en de kunstburcht gemonitord door een dassendeskundige.

Heeft dit echt 1 miljoen gekost, zoals wordt gezegd in het dorp?

Ruud: Nee, veel minder.

Was er geen andere plek?

Ruud: Nee, in de omgeving van de te verplaatsen dassenburcht zijn weinig geschikte plekken voor burchten. Het gebied rondom het plangebied is al dicht bevolkt door dassen. Op minder dan 1,5 km ten noorden van de burcht in het plangebied bevindt zich de hoofdburcht en een bijburcht van een andere dassenclan en net ten noorden van Veghel bevindt zich de hoofdburcht van een tweede dassenclan. Vandaar dat de dassen ook deze ongelukkige plek in het talud hebben gekozen. Elk geschikt leefgebied in de omgeving is al bezet door dassen. Verplaatsing naar een andere locatie in de buurt is daarmee niet mogelijk. Het beste kan gezocht worden naar een alternatieve locatie zo dicht mogelijk bij de huidige burchtlocatie. Met de locatie van de aangelegde kunstburcht kunnen de huidige dassen gebruik blijven maken van hun eigen foerageer gebied (vnl de landbouwgronden).

Hoeveel dassen wonen in die burcht?

Ruud: Deze is bewoond door een koppel dassen welke dit jaar tenminste drie jongen hebben gekregen.

Waar gaan de dassen die daar wonen fourageren??

Ruud: Het agrarisch gebied dat ingeklemd ligt tussen de burcht (Zeilkampjes) in het noorden, het plangebied in het zuiden, de A50 in het oosten en Wijbosch in het westen vormt voor beide clans een belangrijk onderdeel van het foerageergebied dat grotendeels gedeeld wordt.

Er zijn nog steeds gaten in de sloot langs de grootdonkweg?

In het algemeen over dassen gaan veel verhalen; Zoals dat ze erg veel kuikens en eieren van weidevogels opeten??

Ruud: Dassen zijn alleseters. Dassen eten voornamelijk regenwormen (70%) maar ook insecten, slakken, amfibieën, reptielen, (nesten van) muizen en ratten, egels, kleine kadavers, bessen, valfruit, granen, maïs en kevers.

Er zijn te veel dassen wordt gezegd. Wat is teveel? . Worden er regelmatig doodgereden in het verkeer?.

Ruud: Het gaat momenteel erg goed met de dassenpopulaties in Nederland. Alle geschikte habitat zit eigenlijk vol wat betekent dat juveniele dieren op zoek naar een eigen territorium hier voor moeten vechten met andere dassen of locaties kiezen die eigenlijk niet geschikt zijn en een probleem vormen voor de water- en verkeersveiligheid. Ook zien we dat door de hoge populatiedruk het aantal verkeersslachtoffers onder dassen toeneemt.

Er wordt veel geklaagd over schade aan gewassen. Is er inderdaad veel schade of valt het mee?

Ruud: Hier heb ik geen kijk op.

Wordt de schade vergoed?

Ruud: Dient u te vragen aan de Fauna Beheer Eenheid van de Provincie.

met vriendelijke groet,

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

ir. Ruud Mes
Adviseur Natuur, Milieu en Landschap
Team Assetmanagement Rijkswaterstaat Zuid Nederland
District Zuid Oost

[OBJ]